

LEESBOEKJE VMBO

Jonge Jury 2027

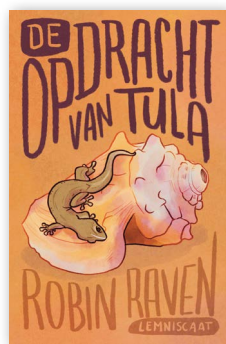
BOEKENSELECTIE:

DE BLAUWEVINVISTEMSTER

Elin Meijnen

Leesfragment
blz. 113 t/m 122

DE OPDRACHT VAN TULA

Robin Raven

Leesfragment
blz. 80 t/m 84

ENKELE REIS TERMEH

Buddy Tegenbosch

Leesfragment
blz. 53 t/m 57 en 80 t/m 84

HET BROERTJE VAN

Carlie van Tongeren

Leesfragment
blz. 115 t/m 127

IJSNACHT

Jow Schmitz

Leesfragment
blz. 16 t/m 23

REALISTISCH

HISTORISCH

AVONTUUR

= MOEILIKHEIDSGRAAD

**DE BLAUWE-
VINVISTEMSTER**

Elin Meijnen

Leesfragment

blz. 113 t/m 122

LEESFRAGMENT

De blauwe vinvistemster van Elin Meijnen

Dit jaar reist Monica voor het eerst alleen naar Terschelling, waar ze, net als elk jaar, de hele zomervakantie bij haar opa en oma logeert. Haar jongere nichtje Silke en kleine neefje Pim zijn daar ook. Monica ontmoet een groep oudere jongeren die denken dat Monica van hun leeftijd is. Ze heeft met de groep 's avonds op het strand afgesproken, als haar opa naar het ziekenhuis moet en ze ineens op haar neefje en nichtje moet passen. Ze wil niet afzeggen, dus neemt ze hen mee. Tante Aaf komt logeren om voor opa, haar broer, te zorgen. Tante Aaf en oma kunnen het niet zo goed met elkaar vinden. Ze hebben met z'n allen tante Aaf van de boot gehaald. Ze passen niet met z'n allen in de auto, daarom fietsen Monica en Silke naar huis.

Ze nemen het fietspad langs de zuidkant van het eiland. Het is een beetje om vanwege de vele bochten, maar het is rustig en er valt veel te zien. Halverwege stapt Monica af. 'Pauzetje?' vraagt ze. 'Yes,' zegt Silke. Ze gooit haar fiets op de grond en klautert de dijk af. 'Hier kunnen we!' roept ze. 'Het stinkt wel een beetje naar zeewier.' Ze staat op een groot rotsblok en wenkt Monica. Ze zijn vlak bij het wad en gaan zitten. Meeuwen en andere vogels zoeken hoog op hun poten naar eten.

'Ik zie een goudplevier en een tureluur,' zegt Silke. Ze wijst.

'Hoe weet jij dat?' vraagt Monica verbaasd.

'Van opa geleerd,' zegt Silke. 'Ik ken alle namen van de vogels.'

'Alle namen?' Monica wijst naar een andere vogel. 'Wat is dat voor vogel dan?'

'Gewoon een scholekster. Niks bijzonders.'

'Knap,' zegt Monica. 'Zijn jullie eigenlijk vaak bij opa en oma?' Ze realiseert zich dat ze nauwelijks weet hoe het leven van haar nichtje eruitziet.

Silke knikt. 'Elk weekend en elke vakantie en soms nog tussendoor. Omdat mama en papa moeten werken.'

'Jeetje, zegt Monica. 'Mis je die dan niet?'

'Tuurlijk wel,' zegt Silke. 'Maar het is nou eenmaal zo, zegt mama. Jij mist je moeder toch ook?' Ze gooit een steen naar een dikke meeuw. 'Dat zijn rotzakken,' zegt ze. 'Die pikken al het eten van de andere vogels.'

Monica is stil. Ze kijkt van opzij naar haar nichtje. Het lijkt wel of ze Silke voor het eerst echt ziet. Haar zachte wangen, het slordige staartje op haar hoofd, haar geconcentreerde blik terwijl ze de namen van de vogels voor zich uit fluistert.

'Ik vind het knap dat je ons geheim zo goed bewaart,' zegt Monica. 'En ik vind jou heel lief.' Ze weet niet goed wat ze bedoelt, maar ze wil gewoon iets zeggen. Iets aardigs.

Silke draait zich om en kijkt haar verbaasd aan. 'Ik ben ook lief,' zegt ze. 'En ik kan supergoed geheimen bewaren. Zullen we vanavond bij elkaar op de kamer slapen?'

Ze móéten zelfs bij elkaar op de kamer slapen, want tante Aaf krijgt Silkes bed. Silke krijgt een eigen matrasje bij Monica op zolder, maar eerst gaan ze eten. Met z'n allen rond de keukentafel. Het past maar net. Helemaal omdat opa veel plek inneemt met zijn gipsarmen.

‘Hoe gaat opa eten?’ vraagt Silke.

‘Met de hulp van mijn kleine assistent, natuurlijk,’ zegt opa met een knipoog.

‘Echt?’ vraagt Silke. ‘Mag ik je voeren? Net als Pimmetje?’

Oma zet met een harde bonk een pan op tafel. ‘Tuurlijk niet. Ik heb soep gemaakt. En gepureerd. Die kan door een rietje, dan kan hij het zelf.’

‘Je gaat zo’n man toch geen babyvoer geven?’ moppert tante Aaf. ‘Die moet een goed stuk vlees om aan te sterken. Kom maar hier, ik voer hem wel.’ Ze duwt Silke van haar stoel en gaat zelf naast opa zitten. ‘Heb je echt alleen maar soep?’

Oma zet haar handen in haar zij en haalt diep adem. ‘Nou moet jij eens heel goed naar mij luisteren, Aaf.’

Monica krimpt in elkaar bij oma’s priemende blik en scherpe stem. Silke is bij haar komen staan en pakt stiekem haar hand.

‘Jij bent bij óns te gast en ík bepaal hier wat er gegeten wordt. Dat lieve broertje van jou is mijn Dries en daar ben ik al veertig jaar mee getrouwd. Ik weet heel goed hoe ik voor hem moet zorgen. Is dat duidelijk?’

Tante Aaf sist afkeurend en schudt haar hoofd. ‘Nou zeg,’ zegt ze kwaad.

Opa zit er een beetje beteuterd bij. Zijn hoofd verdwijnt bijna tussen zijn opgetrokken schouders en hij heeft een diepe frons boven zijn ogen.

‘Ik krijg hoofdpijn van jullie,’ zegt hij. ‘Zou ik even op de bank mogen liggen en hulp krijgen van mijn assistent?’ Voorzichtig staat hij op. ‘Ik eet mijn soep daar wel op. Met een rietje.’

Oma en tante Aaf zijn beiden opgesprongen om te helpen, maar Silke is hen voor. Ze heeft opa’s arm gepakt en trekt hem mee naar de voorkamer. ‘Kom maar opa, ik zorg wel voor jou,’ zegt ze met een warme stem.

Opa zet wat voorzichtige stappen. Bij de schuifdeuren stopt hij en draait zich om.

‘Greet.’ Zijn stem klinkt serieus. ‘Kom eens hier.’ Hij steekt zijn gipsarmen uit. Gehoorzaam laat oma zich vangen. ‘Dit,’ zegt hij, hij wijst met zijn voorhoofd naar zijn armen, ‘dit duurt maar een paar weken.’

‘Weet ik toch,’ zegt oma. Ze klinkt als een klein kind dat een standje krijgt. *Weet ik heus wel.*

‘Dus?’ Hij kijkt haar lang en diep in haar ogen.

Oma haalt haar schouders op. ‘Wat wil je dat ik zeg?’

‘Ik wil dat je nog even volhoudt. Goed?’ Hij geeft haar een kus.

Oma knikt. ‘Vooruit dan maar.’

Daarna eten ze soep met brood. Oma, tante Aaf, Monica en Pimmetje zitten aan de keukentafel waar het ijsig stil blijft. Alleen het geluid van bestek op borden is hoorbaar, en Pimmetje die met zijn lepel in zijn bakje slaat.

Tante Aaf probeert Pimmetje te voeren, maar die draait zijn hoofd opzij en klemt zijn lippen stijf op elkaar.

‘Ik doe het wel,’ zegt Monica. ‘Aan mij is hij gewend.’ Ze geeft Pimmetje grote happen en luistert naar het gegiechel van opa en Silke op de bank. Ze wou dat ze daar zat.

Monica wordt wakker van Silkes wijsvinger in haar wang. ‘Ben je wakker?’

‘Nu wel,’ moppert Monica. ‘Ik heb het koud en ik wil nog slapen. Kun je geen boekje lezen of zo?’

‘Ik maak je wel warm,’ zegt Silke. Ze kruipt op Monica’s matras en begint haar zo hard te aaïen dat ze er warm van zou moeten worden.

Gisteravond werd de deken-die-naar-schaap-ruikt aan tante Aaf gegeven. ‘Je kunt een gast toch niet in de kou laten liggen?’ had oma gezegd. Monica en Silke moesten het met een laken en een beddensprei doen. *Eigen schuld*. Vanwege die verpeste slaapzak.

‘Doe maar niet,’ zegt Monica. ‘Ik word een beetje gek van dat gewrijf.’

Silke stopt. Nu begint ze zachtjes over Monica’s haren te aaïen.

‘Wil je mijn haar vlechten?’ vraagt Silke zachtjes. ‘En mag ik lipgloss?’

Monica kreunt. Ze opent haar ogen op een kiertje en ziet dat het al licht is. Buiten fluit een vogel. ‘Oké,’ zegt ze. ‘We gaan opstaan en ik zal je haar vlechten. Hopelijk is het beneden warmer.’

Als ze langs de kamer van Pimmetje sluipen horen ze een stemmetje. ‘Silkie! Moca!’ Hij is klaarwakker en vrolijker dan gisteren. Monica tilt hem uit bed en neemt hem mee naar de

keuken. Ze zet hem in de kinderstoel en geeft hem een koek en appelsap.

Dan is het tijd voor de grote make-over. Monica maakt een visgraatvlecht in Silkes haar. Die kent ze, want die heeft ze vaak bij Zina gemaakt. Silke mag ondertussen op Monica's telefoon de muziek uitzoeken. Ze kiest het volledige repertoire van K3 en zingt alles mee. Als het klaar is halen ze de hangspiegel van de wc en zetten die op tafel tegen de grote vaas.

Silke is blij. 'Wauw, wat kun jij dat goed,' zegt ze bewonderend. Ze bekijkt zichzelf van alle kanten. 'Heel mooi, Mo. Je moet kapper worden.'

'Dank je,' zegt Monica.

'Nu mag ik,' zegt Silke. 'Ik ga je haar wild doen, goed?' Ze legt de spiegel plat op tafel, zodat Monica niks kan zien. 'Stil-zitten en straks pas kijken,' zegt ze streng. 'Mag ik de haarlak?'

Ze borstelt en kamt en spuit en loopt rondjes om Monica heen. Ze kijkt heel serieus en vergeet zelfs mee te zingen met de liedjes.

Na een tijdje begint Pimmetje te wiebelen in zijn stoel. Hij wil ook haarlak. Hij wijst naar de spulletjes op tafel en roept steeds: 'Die! Die!' Om van hem af te zijn geeft Silke hem de lipgloss.

Eindelijk is het klaar. Silke zet de spiegel rechtop. Ineens is ze verlegen. 'Is het goed?' vraagt ze.

Monica kijkt. Ze ziet eruit als een ontplofte K3-zangeres. Nog nooit heeft ze zó veel haar gehad. Het staat in wilde plukken rechtop, naar boven en opzij, behalve bij haar oren. Daar zit het achter gekamd.

'Misschien is het iets té wild?' vraagt Silke bezorgd.

Monica bedwingt de neiging om met haar hand door haar

haar te gaan. Ze glimlacht naar Silke. 'Ik vind het prachtig.'

Dan mag Monica weer. Ze doet mascara op Silkes blonde wimpers. Het effect is spectaculair, ze lijken wel twee keer zo lang. Als Monica de lipgloss zoekt, krijgt ze Pimmetje in de gaten. Hij heeft zijn hele gezicht onder gesmeerd met rode smurrie en hij kijkt trots om zich heen. 'Pim ook,' zegt hij.

'Mooi,' zegt Monica grinnikend.

De deur van de keuken gaat open. Het is tante Aaf in een roze ochtendjas. Ze heeft krulspelden in haar haren en een soort douche-muts-netje eroverheen. Ze ziet er heel anders uit dan gisteren. 'Wat hebben we hier?' Ze komt dichterbij en kijkt kritisch naar de twee meisjes. Is ze boos? Dan schudt ze haar hoofd. 'Mag ik?' Ze pakt Silkes kin en draait haar naar de lamp. 'Dit kan veel mooier. Subtieler en dekkender. Wacht.' Ze loopt weg.

Silke en Monica kijken elkaar verbaasd aan. Ze horen tante Aaf naar boven lopen. Er slaat een deur en daarna komt ze weer net zo snel naar beneden. 'Zo,' zegt ze hijgend. Ze zet een grote beautycase op tafel. 'Vroeger was ik schoonheidsspecialiste. Dat wisten jullie niet, hè?'

Monica schudt haar hoofd. Wie neemt er nou een hele make-upkoffer mee voor een paar nachtjes op een eiland?

'En ik zal het je nog mooier vertellen. Ga eens zitten?' Tante Aaf duwt Monica op een stoel en draait haar naar het licht. 'Ik heb jouw prachtige moeder ook vaak opgemaakt. Ze heeft weleens model gezeten voor mijn opleiding. Kind, wat lijkt je op haar.'

Monica's hart begint te bonken. Ze kent tante Aaf helemaal niet zo goed, maar tante Aaf kende haar moeder wel heel goed. 'Echt?' vraagt ze. 'Kwam ze vaak bij u?'

‘Jouw moeder snakte naar ruimte,’ zegt tante Aaf samen-zweerderig. ‘Ze pakte elke kans om van het eiland weg te komen.’

‘Echt?’ vraagt Monica weer. ‘Hoe oud was ze toen?’

Tante Aaf haalt haar schouders op. ‘Geen idee, zo oud als jij nu? Misschien wat ouder. Kom eens hier met dat koppie. Je hebt een prachtige huid.’ Ze pakt een kwast en begint over Monica’s gezicht te strijken. ‘Even kennismaken met jouw contouren,’ zegt ze met samengeknepen ogen.

Monica sluit haar ogen. Ze laat het maar gebeuren.

‘Mag ik helpen?’ vraagt Silke.

‘Dat is goed,’ zegt tante Aaf. ‘Jij mag de spulletjes op tafel uitspreiden zodat ik snel kan zien wat ik nodig heb.’

Tante Aaf gaat helemaal los. Ze brengt een basis aan, gebruikt iets dat concealer heet, ze poedert, kwast en smeert. Monica moet haar ogen dichtdoen en daarna juist weer omhoogkijken. Ze voelt de zachte druk van een kwast en de scherpe lijn van een potlood. ‘Kind, wat ben je mooi,’ zegt tante Aaf. ‘Alleen nog je lippen, dan ben ik klaar.’

‘Het kapsel moet blijven,’ roept Silke streng. ‘Dat was superveel werk. Mag ik ook lippenstift?’

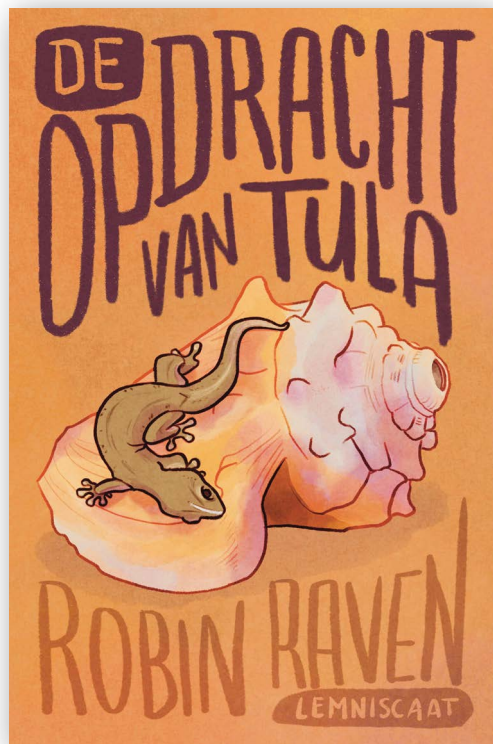
‘Jij mag zo,’ zegt tante Aaf.

Dan gaat de deur open. Oma komt binnen, kijkt naar wat ze aan het doen zijn en snuift. Monica voelt aan alles dat ze niet blij is. Met driftige gebaren vult ze de ketel met water en smijt hem bijna op het fornuis. ‘Jullie nemen de keuken wel in beslag,’ zegt ze bits. ‘Ik moet zo taart bakken. En ontbijt maken voor jullie opa.’

‘We ruimen alles op, hoor,’ zegt Silke terwijl ze naar het fornuis loopt en haar omhelst. ‘Goedemorgen omaatje van me.’ Ze drukt haar wang tegen oma’s borst.

Silke kan dat, denkt Monica. Ze trekt zich niets aan van het slechte humeur van oma. Ze doet gewoon alsof het er niet is.

Oma kan een glimlach niet onderdrukken. ‘Goedemorgen Silketje van me. Hebben jullie lekker geslapen?’ Ze aait over Silkes haar. ‘Wat heb je een mooie vlecht.’ Haar stem klinkt warm. ‘Maar die make-up vind ik vreselijk, Monica. Echt vre-se-lijk.’

DE OPDRACHT VAN TULA

Robin Raven

Leesfragment

blz. 80 t/m 84

LEESFRAGMENT

De opdracht van Tula van Robin Raven

Dit verhaal speelt zich af op Curaçao in 1795. De tot slaaf gemaakte Lucia en Martinus werken op een plantage. Zij ontmoeten Tula die een slavenopstand teweegbrengt. Tula, Lucia, Martinus en vele anderen willen vrij zijn. Ze gaan weg van de plantage en lopen onder leiding van Tula naar Lagun, waar ze een tussenstop maken.

Hij kijkt naar beneden. 'Vrije mannen zitten niet op hun knieën!' zegt hij, terwijl hij beide handen met de palm naar beneden voor zich houdt en de vingers een paar keer omhoog laat gaan. 'Jezus zei: "Zalig zijn de armen van geest, want van hen is het Koninkrijk der hemelen." Sta dus op en breng mij naar de kas grandi! Vanavond vieren we feest!'

Het is een prachtige avond. De vuren worden hoog opgestookt en de sfeer is uitgelaten. Families, kennissen en vrienden zijn uit elkaar gerukt, maar sommigen worden hier en daar weer herenigd en dat brengt uitzinnige vreugde met zich mee. Normaal gesproken mogen arbeiders elkaar maar een paar keer per jaar opzoeken, maar iedereen voelt het: deze hereniging is voor altijd. En dat moet gevierd worden.

De geur van geitenvlees en andere heerlijke gerechten trekt door de plantage Lagun. Er wordt op het geluid van de tambu, agang en fluiten muziek gemaakt, gedanst, gezongen en gelachen. Oude herinneringen worden opgehaald en nieuwe gemaakt.

Lucia en Martinus zitten samen met Tula, Bastiaan en Kameel op de veranda van de kas grandi. Vanaf die plek hebben ze een prachtig uitzicht op het feestgedruis en de Caribische zee. Af en toe flikkeren er lichtjes in de duisternis: vissers die met hun boten het water opgaan.

Lucia en Martinus hangen tegen elkaar aan in een stille hoek van de veranda. Martinus is ingedommeld en snurkt zacht. Lucia aait hem af en toe over zijn hoofd. Slapen lukt niet. Ze wil weten wat er allemaal besproken wordt.

Kameel heeft de luie stoel van de shon naar de ve-

randa getrokken. 'Wat doen we morgen?' vraagt hij, terwijl hij een fles rum opent.

Tula leunt tegen de balustrade van de veranda. 'Ik wil zo snel mogelijk door naar Santa Cruz,' zegt hij. 'Pedro kan ons alles vertellen over de route naar Porto Mari en Willemstad.'

Kameel heft de fles en maakt met zijn andere hand een salueergebaar. 'Tot uw orders, Rigaud!'

Bastiaan schudt zijn hoofd en lacht.

Kameel kijkt hem quasiverontwaardigd aan. 'Dat was geen grapje!' zegt hij.

'Mijn lach ook niet,' antwoordt Bastiaan snel. Hij kijkt naar Tula. 'Je hebt aardig wat teweeg gebracht, amigu,' zegt hij. 'Ik denk dat Willemstad in rep en roer is.'

'Daar moeten we op drinken!' roept Kameel. Hij houdt de fles rum weer omhoog.

'Rum, allemaal? De voorraad van de shon is nog lang niet op!'

Tula legt zijn hand op zijn beker.

'Niet voor mij, dank je. Ik heb nog iets te doen.'

Hij kijkt naar de hoek van de veranda. Als hij ziet dat Martinus slaapt, richt hij zijn blik op Lucia. 'Kom je?' vraagt hij. 'En neem die slaapkop van je ook mee.'

Zonder het antwoord af te wachten, stapt hij de veranda af.

Lucia en Martinus lopen met Tula mee de leegte van de duisternis in. Het is een prachtige, heldere nacht. Onzichtbare krekels zingen oorverdovende liederen zonder begin of einde en aan de hemel staan ontelbare sterren en een volle maan.

Tula wijst omhoog. 'Kijk,' zegt hij. 'Die duizenden lichtjes die jullie zien, zijn poortjes naar de troonzaal

van onze voorouders. Zoveel mensen, zoveel poortjes. Nu kunnen we er nog niet bij, maar als we doodgaan, stijgen we op en zal iedereen door die piepkleine lichtpoortjes het eeuwige leven betreden.'

'Het lijkt me heerlijk om mijn ouders te zien,' mompelt Martinus. 'Waarschijnlijk herken ik ze niet eens.'

'Ik ook niet,' zegt Lucia. Ze kijkt naar Tula. 'Weet jij wie je ouders zijn?'

Tula zucht. 'Mijn moeder ken ik niet. Zij werd na mijn geboorte weggehaald en naar een andere plantage gebracht. Mijn vader en ik bleven achter op Kenepa. Ik heb mijn moeder nooit meer gezien.'

'Maar je vader wel,' zegt Martinus.

Tula knikt. 'Mijn vader wel,' herhaalt hij.

'Vertel eens over hem,' vraagt Lucia.

Tula kijkt haar aan. 'Het is geen vrolijk verhaal.'

'Ik wil het graag horen,' zegt Lucia.

'Ik ook,' zegt Martinus.

Tula knikt. 'Goed dan.' Hij kijkt voor zich uit en begint te vertellen.

'Mijn vader heette Sambo. Dat was natuurlijk niet zijn echte naam, maar een gegeven naam. Zijn echte naam was Osei. Hij werd in Akan, dat ligt in Afrika, gevangengenomen door de Ashanti, een stam van machtige krijgers. De Ashanti verkochten mijn vader, samen met vele andere mannen, vrouwen en kinderen, aan Nederlandse kooplui. Die brachten hem naar Elmina, een havenplaats aan de Afrikaanse kust. Daar werd mijn vader gebrandmerkt en in een kleine cel gepropt, zonder licht en frisse lucht, samen met tientallen anderen. In die cel moest hij nog twee manen wachten. Toen werd hij naar een schip gebracht dat naar Curaçao ging. Op de slavenmarkt van Willemstad kreeg hij de naam Sambo. Hij werd opnieuw gebrand-

merkt en kwam terecht op Kenepa. Daar ontmoette hij mijn moeder. Trouwen of een relatie hebben was verboden, net als nu, maar ze kregen een kind: mij. Voor straf moest mijn moeder meteen weg. Mijn vader en ik bleven over. Op een dag werd mijn vader beschuldigd van kippenroof. Onzin, maar hij kon niet bewijzen dat hij onschuldig was. Dus werd hij gemarteld. Daarna stuurden ze hem naar Bonaire. Weten jullie waar dat ligt?'

Lucia knikt. Bonaire is een eiland en een strafkolonie, ongeveer twee dagen varen van Curaçao.

Tula vertelt verder. 'Sambo kreeg loodzwaar werk. Zwaarder dan de doodstraf.'

'Wat moest hij dan doen?' vraagt Martinus.

'Werken in de zoutpannen. Ik zal het uitleggen.'

Tula zakt door zijn knieën en trekt een streep door het zand. Links van de streep tekent hij golfjes. 'Kijk, hier heb je de zee.' Rechts van de streep trekt hij een lijntje dat uitmondt in een rondje.

'Om zout te winnen maak je een binnenmeer, dat is dit rondje, dat je via een kanaal, dat is deze lijn, aansluit op de zee. Als er genoeg zeewater is binnengestroomd, sluit je het kanaal af. Het zeewater in het binnenmeer verdampt door de zon en de wind en laat zoutkristallen achter op de grond.'

Hij staat weer op. 'Sambo moest het zout oogsten wanneer het wit en doorschijnend was geworden. Dan moest hij de plakken losbikken met een chapi, in mandjes stoppen en afvoeren naar de haven. Loodzwaar werk, zoals ik al zei, omdat het scherpe licht van de zon en de flikkering van de zoutpannen je blind maakt. En vergeet het bijtende zout niet, daardoor genezen wondjes niet of nauwelijks.'

'Wat afschuwelijk allemaal,' mompelt Lucia.

‘Hoe weet je dit eigenlijk?’ vraagt Martinus. ‘Ik bedoel, je hebt je vader toch nooit meer gezien nadat hij werd weggevoerd?’

‘Soms werden zoutwerkers die niet meer konden werken teruggebracht naar de plantages op Curaçao,’ zegt Tula. ‘Eén van hen kwam weer terug op Kenepa. Hij vertelde me dat hij mijn vader had gekend. Zij kwamen van dezelfde stam in Afrika.’

‘En jouw vader?’ vraagt Lucia.

Tula haalt zijn schouders op.

‘Kom, laten we verder lopen,’ zegt hij. ‘We zijn er bijna.’

Na een tijdje bereiken ze een open ruimte in de cunucu. De plek is omringd door manshoge struiken en bomen. In het midden ligt een platte, rechthoekige steen. Eromheen zijn vier fakkels in de grond gestoken. Ze betoveren de omgeving met hun lange en korte schaduwen, die lijken te dansen.

Lucia voelt meteen dat dit een magische plek is. En ze ziet het goed.

Tula kijkt naar Martinus. ‘Weet je nog wat ik tegen je zei toen we terugliepen naar Kenepa na de montamentu van Lucia?’

Martinus knikt. ‘Nou en of,’ zegt hij. ‘“Als de tijd rijp is, ongeduldige jongen.” En ik wacht nog steeds.’

Tula glimlacht. ‘Dan heb ik goed nieuws. De tijd van wachten is voorbij, Martinus.’

Martinus kijkt opgewonden om zich heen. ‘Maar hier is geen grot. En waar is de zee?’

‘En de muzikanten?’ vraagt Lucia.

‘Deze grond is net zo heilig als onze grot,’ legt Tula uit. ‘En het lied van de krekels even mooi als dat van onze muzikanten.’

ENKELE REIS TERMEN

Buddy Tegenbosch

Leesfragment

blz. 53 t/m 57 en blz. 80 t/m 84

LEESFRAGMENT 1

Enkele reis Termeh van Buddy Tegenbosch

Termeh wordt geboren in Iran. Wanneer haar vader overlijdt, begint alle ellende. Termeh en haar zusje Tara worden door hun oom uitgehuwelijkt en die oom trouwt met hun moeder, zonder dat zij er zelf van afweet. De drie vrouwen besluiten te vluchten, omdat een leven waarin je zelf niets te zeggen hebt, voor hen ondenkbaar is.

7

Een dag als alle andere

Het was halfvier in de nacht toen maman de deur van ons appartement achter ons sloot. Zwijgend daalden we de trappen af en hoewel ik een hekel had aan vroeg opstaan, vond ik het prettig dat niemand ons zag vertrekken.

Vijf verdiepingen lager stond oma in de deuropening te wachten. Ze had haar jas al aan. Ze gaf ons een knuffel. Mama overhandigde haar de sleutel van onze woning. Oma legde hem binnen, sloot haar eigen voordeur af en ging met ons mee naar beneden.

Het was fris buiten. Opa had de auto voor de deur geparkeerd. De motor liep nog. We legden onze spullen in de achterbak, stapten in en reden weg.

Het ging allemaal veel te snel.

Toen we de hoek omsloegen, had ik het gevoel dat ik niet alleen onze straat maar ook mijn leven uit reed. Het was een mate van eenzaamheid die ik niet kende, maar die ik nog vaker zou ervaren. Mijn lichaam reageerde er ook op: ik begon te rillen.

Er was nauwelijks ander verkeer en even later reden we Rasjt uit.

De stad waar ik was geboren.

De stad waar ik was opgegroeid.

De stad waar mijn leven zich had afgespeeld.

De stad die ik nooit meer zou zien.

Tot nu toe had ik altijd wel ongeveer kunnen voorspellen hoe de volgende dag eruit zou zien. Doordeweeks ging ik naar school. Daar trof ik mijn vriendinnen en had ik les. In het weekend gingen we meestal naar Ramsar.

Nu had ik geen flauw idee hoe de dag van morgen eruit zou zien. Waren we dan aangekomen in Nederland? Kwam mijn tante ons ophalen op het vliegveld? Gingen we bij haar wonen?

Dat had maman ons niet verteld. En we zouden er snel achter komen dat ze daar een goede reden voor had.

De rit naar Imam Khomeini International Airport, het vliegveld van Teheran, duurde meer dan vier uur. Opa had muziek opgezet om de stilte iets draaglijker te maken. Ik keek naar buiten en probeerde alles wat ik zag in mijn geheugen te prenten. We slingerden door de verlaten uitlopers van het Alborzgebergte tot we aan de zuidkant ervan waren. Ik zag de zon opkomen, zag de bergen steeds hoger oprijzen, de besneeuwde toppen veranderen van kleur, van donkerrood, naar roze, naar geel, naar wit. Halverwege stopten we even bij een stadje om de benen te strekken. Ik zag dezelfde bruingrijze flatgebouwen als in Rasjt. Een koepel van een moskee glansde in de ochtendzon.

‘Hoe gaat het?’ vroeg ik aan mijn zusje.

Ze schudde met haar hoofd, tranen sprongen in haar ogen.

Ik sloeg mijn armen stevig om haar heen.

Maman kwam bij ons staan. Ze wreef over Tara's rug. ‘Huil maar, lieverd,’ zei ze zacht. ‘Huil maar.’ Toen veranderde haar toon. ‘Maar zorg ervoor dat er dadelijk op het vliegveld niets

meer van te zien is. We gaan op bezoek bij familie in Milaan. Over twee weken komen we weer terug, vergeet dat niet.'

Gisteravond had maman ons pas ingelicht over haar plan. We zouden met zijn drieën op bezoek gaan bij onze oom en tante in Milaan. Mama kende het adres. Daar gingen we twee weken logeren, om daarna weer terug te vliegen. Vandaar dat we alleen met handbagage reisden. De retourtickets waren al geboekt. In werkelijkheid bleven we natuurlijk niet in Milaan, maar zouden we een uur later overstappen op een vliegtuig dat ons naar Amsterdam zou brengen. Meer had ze ons niet verteld. Hoe minder we wisten, hoe minder fouten we konden maken.

Imam Khomeini International Airport lag volgens de kaart op een uur rijden van Teheran, maar opa legde uit dat het vliegveld in de praktijk aan de rand van de stad lag. Met ruim acht miljoen inwoners, schoven de stadsgrenzen steeds verder op. Na drie uur rijden zag ik de eerste borden langs de kant van de snelweg die de richting naar het vliegveld aangaven. Het werd drukker op de weg en het laatste stuk legden we stapvoets af.

De terminal verscheen voor ons als een enorme witverlichte boog. We volgden de bordjes DEPARTURE en moesten een soort brug op naar de eerste verdieping. In een lange rij van auto's kropen we omhoog. We kwamen langs borden die de verschillende luchtvaartmaatschappijen aangaven: Britisch Airways, Lufthansa, Air France, Iberia. Opa reed door tot bij het bord Mahan Air, ATA Air en Iran Air. Met die laatste maatschappij zouden we vliegen. Hij vond een plekje aan de stoeprand en zette zijn alarmlichten aan. Gehaast stapten we uit en haalden onze trolleys uit de achterbak. Het was maar een paar passen naar de ingang van de vertrekhal. Opa en oma liepen het stukje met ons

mee. Voor de schuifdeuren bleven we staan. Oma pakte mijn hoofd vast, haar zachte handen op mijn wangen. Ze fluisterde lieve woordjes die ik niet kon verstaan. Ik wilde van alles zeggen: dat ik haar ging missen, dat ze de liefste oma was die ik me had kunnen wensen, dat ik van haar hield. Maar er was één gedachte die alles overschaduwde en me de woorden ontnam: *gaan we elkaar echt nooit meer zien?*

We knuffelden. Ik snoof haar geur nog één keer in me op. Het was de geur van lekker eten. Het was de geur van Rasjt en van Ramsar. Het was de geur van thuis.

'Mag ik ook nog even?' mopperde opa zogenaamd boos. Hij gaf me een dikke knuffel. 'Let je een beetje op je zusje?' fluisterde hij in mijn oor.

Ik knikte, nog steeds niet in staat iets te zeggen.

'Dag liefste Termeh.'

'Dag opa,' mompelde ik.

Hij liet me los, haakte zijn arm in die van oma en met zijn tweeën schuifelden ze terug naar de auto. Ze leken opeens zo oud.

Ik wachtte tot ze om zouden kijken.

Ze keken niet om. Pas toen ze bij de auto aangekomen waren en op het punt van instappen stonden, ving ik hun blikken. Ik zwaaide. Opa zwaaide terug. Oma niet.

Het volgende moment waren ze ingestapt en reden ze ons voorbij.

Mijn opa en oma waren de warmste en liefste mensen die ik kende. Toch was het afscheid kort geweest, veel korter dan ik verwacht had. Waarschijnlijk deed het hun te veel pijn.

De glazen deuren van de terminal schoven open en we stap-

ten een glanzende en felverlichte wereld binnen. Ik keek op naar het gebogen plafond hoog boven ons. Ik zag reclameborden zo groot als vrachtwagens en hoewel het druk en chaotisch was, straalde de enorme ruimte toch een soort rust uit.

Maman liep op een tv-scherf af, waarop een tabel met luchtvaartmaatschappijen was afgebeeld. Ze wees. 'Iranair, balie één tot en met tien.' Ze keek om zich heen. 'Die kant op dus.' Ze zei het alsof ze elke dag op het vliegveld kwam, alsof dit een dag was als alle andere. En ze deed het met een reden. Ze gaf het goede voorbeeld.

Ik slikte mijn tranen weg en probeerde niet meer aan opa en oma te denken. Dit was een dag als alle andere.

LEESFRAGMENT 2

Enkele reis Termeh van Buddy Tegenbosch

Het is vreselijk om hun geboorteland Iran achter te moeten laten. En ook heel spannend of ze niet opgepakt zullen worden. Alle benodigde papieren zijn namelijk vervalst. Vrouwen reizen namelijk niet zonder man. Het lukt hen toch om door alle controles te komen. Ze vliegen naar Nederland. Als ze daar aankomen, neemt maman, de moeder van Termeh en Tara, hen apart. Ze vertelt hen dat zij in haar eentje doorvliegt naar Turkije om van alles voor haarzelf en de zusjes te regelen. Met een paar maanden zou maman dan ook komen. Tara wordt boos en Termeh verdrietig.

1

Enkele reis Eindhoven

Afscheid nemen van maman was zwaar. Ik omhelsde haar. Lang. Wilde niet loslaten.

‘Ik zie jullie snel weer,’ fluisterde ze.

Meer dan wat gesnotter kon ik niet uitbrengen.

Toen maman zich uit mijn omhelzing losmaakte, had ik echt het gevoel dat we los van elkaar kwamen. Vanaf nu kwam het op mij aan. En op Tara. Maar ik was de oudste.

Ik zag hoe mijn zusje brak toen mijn moeder haar vastpakte. Haar boosheid maakte plaats voor verdriet. Ik kon het nauwelijks aanzien.

‘Kom. Jullie moeten door.’ Maman depte haar ogen droog. ‘Dit afscheid is tijdelijk.’ Ze klonk weer vastberaden. ‘Ik kom jullie achterna.’

We knikten. Wat konden we anders?

Toen draaide maman zich om en liep ze weg. Pas na een meter of tien keek ze om. Ik zal de uitdrukking op haar gezicht nooit vergeten.

Dit keer was ik degene die als eerste door de douane ging. De beambte bekeek mijn paspoort van alle kanten, deed hetzelfde met mijn visum en liet me toen door. Ik was te verward om blij te

zijn en voor het eerst vroeg ik me af wat die vervalsingen mama eigenlijk gekost hadden.

Van een afstandje hield ik Tara in de gaten. Ze legde haar paspoort op de balie. Ze bewoog alsof ze doodmoe was. Of misschien was verslagen een beter woord. De beambte kon ik vanuit mijn positie niet zien. Wel zag ik dat Tara iets zei. Waarschijnlijk moest ze dezelfde vragen beantwoorden als ik. ‘Waar kom je vandaan? Wat is het doel van je reis? Wat is je verblijfplaats? Hoe lang blijf je?’ Vragen die we vaak geoefend hadden met maman en die we vandaag al meerdere keren beantwoord hadden.

Ook Tara werd doorgelaten.

Zwijgend zochten we de weg naar de uitgang.

‘Weet jij hoe tante Wissam eruitziet?’ vroeg Tara uiteindelijk. Ik schudde mijn hoofd.

Tara stelde de vervolgvraag niet. Ze wist dat ik die ook niet kon beantwoorden.

We hadden ons geen zorgen hoeven maken, want de schuifdeuren van de aankomsthal waren nog niet opengeschoven of ik hoorde al een heldere stem schallen: ‘Termeh? Tara? Hier!’

Een vrouw in een spijkerbroek en een leren jasje stond enthousiast naar ons te zwaaien. Was dat tante Wissam? Kende ze ons? Onwennig zwaaide ik terug.

De vrouw wachtte niet af tot we er waren, maar rende op ons af en knuffelde ons zo stevig dat het bijna pijn deed. Maar het hielp wel, want terwijl ze ons vasthield voelde ik een beetje van de kou mijn lichaam uit sijpelen.

‘Geef mij die koffertjes maar,’ zei ze. ‘De treinen zijn daar verderop. We hebben tien minuten. Spoor twee. Kaartjes heb ik al

gekocht.' Ze drukte Tara en mij allebei een plastic pasje in de hand. 'Hier, enkele reis Eindhoven.'

Ik had geen idee wat ze daarmee bedoelde.

Via een roltrap daalden we af naar het treinperron. Een scherpe wind waaide ons tegemoet. Voor het eerst sinds we vanmorgen (was dat echt vanmorgen geweest?) de terminal in Teheran betreden hadden, stonden we weer buiten.

Het eerste wat me opviel was niet alleen dat het een stuk kouder was dan thuis, maar dat de lucht zelf anders leek: dikker, vochtiger. Kwam dit doordat we ons onder de zeespiegel bevonden? Ik ritste mijn jas dicht en trok mijn schouders zo hoog mogelijk op. Tara deed hetzelfde.

De wielen van de trein dreunden monotoon op de rails. We schudde zachtjes heen en weer. Ik probeerde naar buiten te kijken, maar doordat het inmiddels donker was, zag ik niet veel meer dan onze spiegelbeelden. We waren in Nederland, maar ik had geen idee hoe het eruitzag. Tara en ik zaten tegenover tante Wissam. Ze praatte honderduit. Ik probeerde te volgen wat ze zei, maar de spanning van deze dag had me uitgeput en ik voelde mijn ogen dichtvallen.

Toen tante Wissam me wakker maakte, reden we Eindhoven al binnen. De stad was helder verlicht en nu kon ik buiten wel iets onderscheiden. Ik zag een groot gebouw. Het was geen flat, geen fabriek en ook geen winkel. Het was behangen met reclameborden.

'Wat is dat?' vroeg ik.

'Het PSV-stadion,' antwoordde mijn tante, alsof dat alles duidelijk maakte.

De trein vertraagde. Ik zag flats met spiegelende gevels, een knalgroen gebouw met smalle hoge ramen en een vreemde half-ronde constructie dat nog het meeste weg had van een leeggelopen glazen bal.

De trein kwam piepend tot stilstand. Het station was klein. En koud.

Wissam leidde ons een trap af naar het busstation waar lijn vier al stond te wachten. Een kwartiertje later stonden we bij haar op de stoep. Wissam woonde niet in een appartement, zoals ik verwacht had, maar in een huis. Het huis was aan beide kanten verbonden met andere huizen die er allemaal precies zo uitzagen. Haar man, Adnan, stond ons in de deuropening op te wachten. Hij verontschuldigde zich dat hij ons niet had kunnen ophalen, hij was net thuis van zijn werk. Adnan was ouder dan Wissam, hij was erg aardig en eenmaal binnen stelde hij de ene vraag na de andere, totdat tante Wissam hem vanuit de keuken maande op te houden. Met twee grote dienbladen kwam ze de kamer in. Het eten rook verrukkelijk en deed me beseffen dat ik nauwelijks iets gegeten had vandaag. Ik genoot van de fesenjān, een stoofschotel van gemalen walnoten, granaatappel en kip – een typisch gerecht uit Rasjt. Wissam was een goede kok. Na het eten wees ze Tara en mij onze slaapkamer. We wisten ons in de kleine badkamer en gingen naar bed.

Eenmaal in het donker kon ik het niet meer tegenhouden. Hier was ik dan. In Nederland. Het was ons gelukt Iran te ontvluchten zonder opgepakt te worden. Toch voelde ik me allesbehalve blij. Ik drukte mijn gezicht in het kussen en liet de tranen geluidloos stromen. Dit ritueel zou ik in de maanden daarna elke avond herhalen. De enige die me die eerste tijd op de been hield was mijn zusje.

De volgende ochtend vertelde Wissam wat de plannen waren. Adnan en zij woonden al vijfentwintig jaar in Nederland en ze kenden de weg goed. ‘Morgen gaan we met de trein naar Ter Apel,’ begon ze. ‘Daar melden jullie je aan. Met deze brief.’ Ze drukte me een mapje in mijn hand waarin één enkel blaadje zat. ‘Hierin staat dat jullie bij Adnan en mij onderdak hebben gevonden en dat we familie zijn. Als je dit laat zien, hoeft je niet naar een AZC.’

‘AZC?’ herhaalde Tara. Ze keek me ongerust aan.

‘Een asielzoekerscentrum,’ legde mijn tante uit. ‘Het heeft een hoop voordelen. Doordat jullie bij ons wonen, kunnen jullie je ook inschrijven op een school. Zolang je in een AZC zit, mag dat niet. Ik heb al wat onderzoek gedaan. In de stad zit een school speciaal voor jongeren die uit het buitenland komen en die de taal nog moeten leren.’

Tara en ik wisselden een blik. Tante Wissam wist van aanpakken.

‘Jullie kunnen hier zo lang blijven als jullie willen,’ ging ze verder.

‘Totdat maman komt,’ zei ik.

‘Totdat maman komt,’ beaamde Wissam.

Het was maar goed dat ik toen niet wist dat dat nog anderhalf jaar zou duren.

HET BROERTJE VAN

Carlie van Tongeren

Leesfragment

blz. 115 t/m 127

LEESFRAGMENT

Het broertje van van Carlie van Tongeren

De broers Kay en Liam hebben als hobby om van Engelstalige hits Nederlandse covers te maken en te delen op de sociale media. Als Liam zonder Kay een video opneemt die massaal gedeeld wordt, is Liam beroemd en Kay niet. Hun hechte vriendschap lijdt hieronder. Liam is alleen maar druk met optreden en heeft nauwelijks tijd voor Kay. Zelfs Amber, de crush van Kay, is alleen maar in hem geïnteresseerd omdat hij het broertje van Liam is. Maar wat Kay niet weet, is dat het nieuwe leven van Liam helemaal niet zo leuk is.

PLEKJE VRIJ

KAY

‘O, hé, ben je thuis?’ zeg ik verbaasd als ik tegen Liam opbots op de overloop. Zonder gel in zijn haar, met zijn oudste grijze joggingpak aan en zijn chagrijnigste kop erboven.

‘Ja, zie je toch?’ snauwt hij.

‘Lekker ochtendhumeurtje?’ zeg ik sarcastisch. Zie ik mijn broer een keer, krijg ik deze versie.

Liam slaat slapjes met zijn hand in de lucht. ‘Nee. Ja. Het is gewoon...’

‘Wat?’ vraag ik, nu serieus, omdat zijn gezicht laat zien dat hij dat ook is.

‘Laat maar. Ik... wil niet zeiken.’

‘Ik luister al mijn hele leven naar jouw gezeik. Vandaag lukt ook nog wel.’

Liams linkermondhoek lijkt een miniem stukje op te krullen. ‘Moet jij niet naar school?’ vraagt hij, knikkend naar mijn rugtas.

‘Ja,’ zeg ik, ‘eigenlijk wel.’ Maar dat doet er niet meer toe nu Liam eindelijk thuis is en onze ouders allebei juist niet thuis zijn, maar

op hun werk. Dat weet Liam ook en dus lopen we samen weer mijn kamer in. Zonder iets te zeggen gaat hij op mijn bed zitten en ik op de houten pianokruk. Zoals altijd. Of zoals in ons oude leven.

‘Dat nummer van jou: ik word er zó gek van!’

‘Je bedoelt: die covertekst die je zo briljant geschreven vond?’

‘Dat is-ie ook. Tuurlijk. Maar als je ’m vijf miljoen keer moet zingen, gaat de glans er toch een beetje vanaf.’ Liam lacht, een zuinig lachje, maar toch. Alles beter dan die chagrijnige versie die ik op de gang tegenkwam.

Ik glimlach ook. ‘Kun je niet eens wat anders zingen dan?’

Liam zucht. ‘Je wilt echt niet weten hoe vóór ik daarover heb gefantaseerd. En het mag. Moet zelfs, als het aan Ricardo ligt. Ik probeer echt al wéken een nummer te schrijven, maar... pfff, wat een struggle man, zo’n tweede song.’

Ik knik, met enige genoegdoening, waar ik me ook lichtelijk schuldig over voel. Nummers schrijven: dat was toch altijd mijn aandeel in onze muziekvideo’s.

‘En dus zing ik nog stééds overal dit nummer. Met voor de afwisseling elke keer andere sneakers aan. Of T-shirts. Of al die andere sportshit. Sta ik weer zogenaamd te zweten met nieuwe dumbbells. Met een sportwaterfles met een of ander citroen-munt-kurkuma-koriander-géúrfilter – WHY?! Drink gewoon een lekker sportdrankje. En Ricardo heeft me voorgedragen voor een nieuwe realityserie waarin je moet sporten of survivalen op een onbewoond eiland of zo. Echt, die armen van mij zijn een totaal

eigen leven gaan leiden. Pfff.' Hij laat zijn bovenlijf zo hard achter-
overvallen op mijn onopgemaakte bed dat de houten lattenbodem
van zich laat horen.

'Je gevoel voor drama is in ieder geval niet veranderd,' merk ik
op.

Liam kijkt me verbaasd aan. 'Verder wel dan?'

'Serieus? Je hebt niet door dat zo ongeveer álles is veranderd?'

'Je snapt toch wel dat *a man's gotta do what a man's gotta do*.
Je krijgt niet elke dag de *opportunity* om beroemd te worden. Eén
krijg je er, als je geluk hebt. En er komt dus echt zoveel meer bij
kijken dan je denkt.'

'Zoals?'

'Alleen al die berichten... Weet je hoeveel berichten ik op een
dag krijg?'

'Nee.'

'Ik ook niet,' verzucht Liam. 'Kan het niet meer bijhouden. Echt
insane veel.'

Ik knik. Ondertussen erger ik me aan dat arrogante toontje van
hem, aan zijn theatrale gezucht en Engelse woorden in elke zin,
terwijl hij juist Nederlandse covers zingt. Maar dat wil ik niet,
want we zitten eindelijk weer eens samen op mijn kamer. 'Je wilde
er zaterdag ook iets over zeggen: de druk en de berichten. Weet
je nog?'

'Ja. Sorry nog daarvoor,' zegt hij. 'Eerst denk je: leuk. Wat is
iedereen leuk. En wat vindt iedereen mij leuk. Ja, toch?'

Ik knik weer.

'Dan komt de eerste negatieve comment en die *hurts* man, maar
je denkt: nou ja, voor jou honderd positieve reacties. Maar dan...
man, man, man.'

'Wat gebeurt er dan?' vraag ik nieuwsgierig. Ik zit inmiddels op
het puntje van mijn pianokruk terwijl Liam maar met zijn hoofd
blijft schudden.

Als hij daar eindelijk mee stopt en fel opkijkt, lijken zijn ogen
te glinsteren. 'Ik wist niet dat mensen zo fucking gemeen konden
zijn.'

'Die zijn gewoon jaloers. Hebben zo'n zielig leven dat ze de hele
dag zielige comments moeten typen naar mensen die geen zielig
leven hebben.'

'*Sure. I know*,' zegt Liam. 'En dat zeg ik ook tegen mezelf.
Duizend keer. Maar toch...'

'Toch wat?'

'Kan ik het niet loslaten. Ik lig er wakker van. Laatst had ik mijn
eerste... paniekaanval,' geeft mijn broer aarzelend toe. 'Althans, zo
noemde de dokter het later, want ik dacht serieus dat mijn hart
ermee kapte. Ricardo zegt steeds: negeren. Wij doen die berich-
ten. Lees ze gewoon niet. Of niet allemaal. Maar hóé je ze negeert,
zegt-ie er niet bij. Ik moet toch elke dag iets met mijn socials doen,
ook al helpen zij met weekschema's en posten en weet-ik-het-alle-
maal. En dan... ja, check ik ze toch weer even.'

We praten verder, over alle berichten die Liam krijgt, over wak-
ker liggen, over alles. Alles in zijn leven, maar dat is nu eenmaal
een stuk boeiender dan dat van mij. Ik heb me verplaatst naar

mijn bed en we hangen ontspannen tegen de kussens aan. Het is fijn dat Liam mij in vertrouwen neemt, dat ik meer van hem weet dan de rest van de wereld, dat ik de enige broer ben die hij heeft. Dat ik daardoor school mis, maakt me even niet uit – ook al kan ik geschiedenis eigenlijk niet missen, omdat ik dan ook nog een vervangende opdracht moet doen.

‘Ik kan gewoon niet uitleggen hoe... *overwhelming* het is dat iedereen iets van je vindt. En dat iedereen ook weer iets anders van je vindt. Neem die kleren.’ Hij wijst naar mijn witte shirt met donkergroene strepen van Green Sports. ‘Volgens ene klimaat-Carry, die me echt bestookt met berichten, doen ze aan green-washen. Illegale giflozingen. Aan alles wat slecht is. En dat heeft ze me dus al net zo vaak verteld als ik over die paraplu heb gezongen.’

Liam last een adempauze in, die ik gebruik om nog eens omlaag te kijken. Jammer, mijn shirt voelt nu toch anders.

‘Terwijl andere volgers niet kunnen wachten tot ik weer nieuwe kleren van dat merk aantrek. En Ricardo heeft een betaalde samenwerking geregeld met Green Sports, waar ik supergoed aan kan verdienen en die ik alleen nog maar hoeft te ondertekenen. Daar kan ik zo de allernieuwste microfoon van kopen én die ene piano die jij al zo lang wilt hebben,’ legt Liam lachend uit. Zijn gezicht betreft als hij verder praat. ‘Alleen ja, dat van die giflozingen vind ik dan wel een beetje kut, maar goed, dan zegt Ricardo weer dat ik me daar niets van moet aantrekken, omdat andere kledingbedrijven ook echt geen *saints* zijn. Snap je wat ik bedoel? Dat je denkt: ja, wat moet ik nou doen als iedereen wat anders vindt?’

‘En jij?’ vraag ik. ‘Wat vind jij? Of heb jij ineens geen mening meer?’

Liam fronst. ‘Wat bedoel je daarmee?’

‘Nou, dat anderen, en Ricardo, best veel voor je bepalen.’

‘Logisch. Hij is mijn manager. Hij heeft onwijs veel ervaring. Hij weet wat goede keuzes zijn.’

‘Hij weet wat goede keuzes zijn voor jou?’

‘Voor mijn image,’ verzucht Liam.

‘Je hoeft niet zo te zuchten. Je weet...’

‘Nee,’ zegt Liam snel en beslist. ‘Niet zeggen. Please. Ik wéét gewoon wat je nu denkt.’

Ik grinnik. ‘Dan weet je dus ook dat ik gelijk heb.’

‘Soms hóór ik haar het zeggen in mijn hoofd. Zo’n echo die je niet kunt uitzetten: “Eerlijkheid duurt het langst. Eerlijkheid duurt het langst. Eerlijkheid-ei-eid duurt het laa-aa-angst.”’ Liam doet onze moeder zo treffend na dat ik het uitproest. En als hij daarna haar mantra aanstellerig begint te zingen, val ik bijna van het bed.

‘Goed. Genoeg gezeken,’ doorbreekt Liam onze melige bui. ‘Dit is waar ik eigenlijk voor kwam. Muziek.’

Dat voelt als een warme en koude douche tegelijk, maar ik reageer met een neutraal: ‘O?’

‘Ik heb dus nieuwe lyrics geschreven. Een eigen nummer, maar dat... is nog niet zo lang. En nog een cover, van Taylor Swift, die is al...’

‘Hoezo Taylor Swift?’ onderbreek ik hem.

‘Tatiana heeft een poll gehouden. Op mijn TikTok. Van mijn

meest bekeken mini mystery covers, weet je wel. En deze kwam eruit.'

Tatiana. Heeft. Een. Poll. Gehouden.

Zoveel gedachten. Ik weet niet waar te beginnen.

Wat aan me te zien moet zijn, want nu vraagt Liam met opgetrokken wenkbrauwen: 'En hoezo niet eigenlijk?'

'Veel te populair.'

'Daarom juist!'

Beslist schud ik nee. 'Iederéén zingt al covers van haar. Vergeten artiesten, vergeten hits. Dát is de specialiteit van de coverbrothers. Of ben jij dat soms vergeten?'

Liam zucht geërgerd. 'Ik kwam vragen of jij mee wilde lezen om te kijken wat je ervan vindt. Misschien hier en daar een beetje herschrijven. Maar laat maar als je alleen kritiek hebt.'

Vorige week, toen we het met Flores hadden over de betekenis van het woord 'tweestrijd', liet ik het allemaal maar een beetje langs me heen gaan. Maar nu ineens voel ik het: dat orgaan dat vanbinnen een vreugdedansje doet omdat het zo blij is dat Liam weer muziek met me wil maken, versus dat hoofd met die akelige dominante gedachte dat mijn broer me alleen maar gebruikt voor een betere songtekst voor hemzelf. We hadden het er op school beter over kunnen hebben wat je moet dóén als je in tweestrijd zit.

'Wat wordt het: ja of nee?' vraagt Liam, zichtbaar ongeduldig.

'Ja.'

'Maar we gaan het daarna niet filmen en op YouTube zetten.'

'Oké.'

'En ik zeg wel dat ik het zelf heb geschreven, want dat... moet gewoon.'

'Nog meer eisen, meneer de BN'er?' reageer ik geagiteerd.

Liam kijkt me recht aan, gefronste wenkbrauwen, gejaagde blik, en zie ik nou zweetdruppeltjes op zijn voorhoofd? 'Ik kan gewoon echt niet met een slecht tweede nummer komen. Ik ben géén one-hitwonder! Ik wil zingen... geen reality-tv, geen fitnessshit... Het moet gewoon eerst perfect zijn...' raaskalt Liam. 'Dat filmen... doe ik, we, later, oké?'

'Oké,' mompel ik. Terwijl ik de piano vrijmaak van alle kledingstukken, kan ik het niet helpen dat ik me afvraag of hij zich voor me schaamt. 'Die cover: welk nummer?'

'"Blank Space".' Liam legt zijn geschreven teksten op slordig uitgescheurde, alle kanten opgevouwen blaadjes op mijn piano.

'Waarom...'

'Wat?'

Waarom niet in ieder geval een van haar – voor zover dat kan bij iemand als Taylor Swift – ondergewaardeerde nummers? Maar dat commentaar slik ik in als ik zie dat hij nu serieus aan het zweeten is. 'Niks,' zeg ik en ik lees snel verder.

Hoe meer ik lees, hoe minder ik onder de indruk ben. Niet omdat het er zo slordig uitziet – ik ken dat hanenpotenhandchrift van mijn broer natuurlijk al langer dan vandaag – maar om wat hij heeft geschreven. Te letterlijk vertaald. Tenenkrommend soms. Niet origineel. En nergens grappig. Er mist iets wat het speciaal kan maken. Wat het een hit kan maken.

‘En?’ vraagt Liam.

‘Eh, ja,’ zeg ik, om tijd te winnen. ‘Prima... begin.’

‘Ja?’ zegt hij hoopvol. ‘Vind je dat echt?’

Ik kan niet liegen, ik kan niet knikken en dus stel ik voor: ‘Zullen we het samen spelen, horen hoe het klinkt? Kan ik je tussendoor suggesties doen voor betere regels.’

‘Oké,’ zegt Liam opgetogen.

Ik druk op de aan-knop van mijn piano en zoek op mijn telefoon de noten op. Ik oefen even op de piano, Liam met zijn stem. Terwijl ik speel, prikken zijn ogen in mijn rug. Branden. Zou hij merken dat ik al een tijdje niet heb gespeeld? Ik merk het wel, maar ik hoop dat dat komt doordat je altijd kritischer bent op jezelf dan op anderen.

‘Ready?’ vraagt hij na een poosje.

Ik knik. Mijn vingers zweven even boven de toetsen, angstig en ongeduldig tegelijk. Dan beginnen ze te spelen, niet zo vloeiend als voorheen, maar ze zijn tenminste begonnen. Misschien moeten mijn vingers en de toetsen elkaar gewoon weer even vinden, net als Liam en ik.

Ik wil ‘ja’ antwoorden, maar weet dat dat niet waar is.

Dat weet Liam ook: ‘Nee, nee, nee,’ zegt hij hoofdschuddend. ‘Opnieuw.’

Braaf volg ik zijn orders op, ook al komen het eerste couplet en refrein me op een gegeven moment de neus uit. Liams tekst lijkt alsmáar slechter te klinken. Daar wil ik een grap over maken, er samen om lachen, maar Liams verbeterde kop weerhoudt me.

‘Kijk, bij deze zin zou je beter...’

‘Wat doe jij?’ reageert Liam geïrriteerd. ‘Ik zat er net helemaal in!’

‘Je wilde toch dat ik je zou helpen herschrijven tijdens het spelen?’ sputter ik tegen. ‘Het is echt nog niet...’

‘Het is echt nog niet wat?’

‘Nog niet goed genoeg,’ zeg ik zachtjes maar eerlijk. ‘Een paar aanpassingen en dan wordt het...’

‘Nou, hoe dan?’ onderbreekt Liam me ongeduldig.

Ik doe eerst suggesties om het zeer pijnlijke einde van zijn covertekst te verbeteren, daarna voor het stukje met ‘gek’ dat hij zo te zien het allervaaft heeft doorgekrast (en ik snap wel waarom).

‘Ja, nou, oké, veranderen we die laatste zin wel even. Die daarvoor, mwah, *don’t know, maybe*. Laten we het nog een keer spelen.’

Weer klinkt de melodie van ‘Blank Space’ door mijn slaapkamer. Weer onderbreek ik ons spel met suggesties, want eerlijk is eerlijk: het is nog steeds een afgrijselijk lelijke cover.

Na een paar keer verzucht Liam: ‘Kun je nu eindelijk een keer je bek houden en gewoon doorspelen?’

Ik zucht harder. ‘Vertelt iemand je nog weleens hoe onmogelijk je bent?’

‘Zo, relax even, bro’tje.’

‘Hou. Op.’ Ik druk mijn beide handen vol op de toetsen voordat ik opsta. ‘Dat klotewoord kan ik echt niet meer horen.’

‘O, heb je het zwaar ja, met je vierdejaars vriendin en gratis

concerten, sneakers en fancy hotels? Dat is allemaal dankzij míj, hè. Of was je dat soms vergeten?’

‘Alsof dat mogelijk is,’ mompel ik.

‘Wat?’

‘Niks.’

‘Was echt gezellig dit. En bedankt voor het niet helpen schrijven,’ zegt Liam sarcastisch. ‘Mag ik nu mijn blaadjes terug?’

Ik zou Liam moeten waarschuwen dat er echt nog veel verbeterd moet worden aan zijn covertekst. Dat hij me even de tijd moet geven om er goed naar te kijken. Dat kan ik, dat weet ik. Ik heb het nu zo vaak met hem samen gespeeld dat mijn hoofd gebombardeerd wordt met mooie, originele, geestige, scherpe, soms zelfs perfecte regels. Dat móét echt, want ik weet voor negennegentigkommanegennegentig procent zeker dat dit een flop gaat worden. Maar Liam zakt er maar in. Hij gedraagt zich als een lul en neemt toch niks van me aan.

En dus duw ik de blaadjes in zijn handen. ‘Hier. Misschien moet je het gewoon bij zingen houden in plaats van schrijven. Of bij reclame maken voor sportkleren, als een of andere fake fitguy.’

‘En misschien moet jij gewoon lekker cd’s blijven kopen bij de kringloop in plaats van zelf muziek maken, omdat je toch geen idee hebt hoe die wereld écht werkt,’ kaatst mijn broer terug.

Dan klinkt van buiten ook weer die verdomde toeter van die verdomde manager van hem.

‘Fuck!’ zegt Liam hartgrondig. ‘Ben ik door jou ook nog de tijd vergeten.’

‘Tuurlijk. Allemaal mijn schuld. Ga lekker naar je eigen universum, bro,’ zeg ik, met spottende nadruk op dat laatste woord. Ik zet iets te lomp mijn koptelefoon op en doe net alsof ik verder speel. Mijn vingers raken lukraak de toetsen, en het doet pijn aan mijn oren. Maar dat hoort niemand behalve ikzelf en het is nog altijd minder pijnlijk dan hoe het nu gaat tussen Liam en mij.

Ik beeld me in hoe het een paar maanden geleden zou zijn verlopen, toen niemand nog wist wie Liam was: ik zou de eerste versie schrijven (die sowieso al beter was) en samen zouden we, al zingend en pianospelend, de niet lekker lopende regels aanpassen en aanvullen, soms succesvol en vaker niet, maar daar zouden we zoals altijd hard om lachen. Hoe slechter de tekst, hoe harder wij lachen.

Lachten, verbetert mijn hoofd als vanzelf.

De volgende keer dat ik over mijn schouder kijk, is mijn kamer leeg. Met een gefrustreerde kreet gooi ik mijn koptelefoon door de kamer. Daarna sta ik op en trap ik de pianokruk omver.

‘Hé, hé, wat is hier aan de hand, jongen?’

Mijn vader zet de kruk weer op z’n poten en vist de koptelefoon onder mijn bureau vandaan. Die hangt hij nu om zijn eigen nek. ‘Hebben jullie ruziegemaakt?’

‘Nee,’ mok ik.

Mijn vader knikt. ‘Dus daarom gooi jij met die spullen en Liam met de deur.’

‘Zal wel,’ brom ik. ‘En wat Liam doet of denkt: echt géén idee.’

Mijn vader kijkt me meelevend aan en ik zweer je dat ik alle zeilen moet bijzetten om niet te gaan janken. 'Ik snap dat er veel is veranderd sinds Liam...'

'Hij is gewoon een lul. Dat is er veranderd.'

'Liam is geen lul. Hij doet zijn best om met de nieuwe situatie om te gaan. Het is ook nogal wat. Voor ons allemaal. Wil je erover praten?'

Ik schud mijn hoofd.

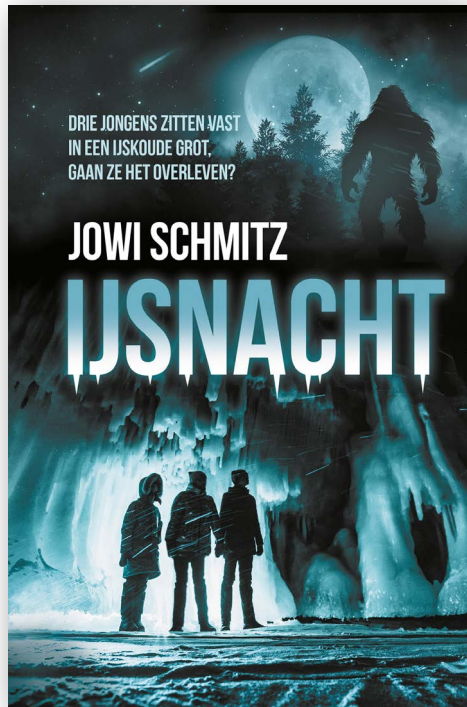
Niet. Janken.

Wil ik niet. Gewoon niet.

'En waarom zit je niet op school?'

En waarom ben jij nu alweer thuis, met je niet te onthouden rooster? wil ik mijn vader vragen. Maar die vraag krijg ik mijn mond niet uit. Een antwoord ook niet. Ik heb geen zin om hardop te zeggen wat voor zielig geval ik ben. Dat ik spijbel voor mijn broer, omdat ik graag met hem samen wilde zijn. Dat die broer mij alleen maar nodig had voor het aanscherpen van zijn songtekst en nooit voor mij zou spijbelen van zijn glitter-en-glamour-agenda.

En nu jank ik toch. Ik kan ook niks.

IJSNACHT

Jowi Schmitz

Leesfragment

blz. 16 t/m 23

LEESFRAGMENT

Ijsnacht van Jowi Schmitz

Als de verlegen Kal voor de zoveelste keer een smoes verzint om zijn spreekbeurt niet te hoeven doen, sluit zijn docent Zaalmeijer, Gele Z genaamd, hem op in de gymzaal. Zijn nieuwe vrienden Jasper en Skyler weten hem te redden en krijgen Kal zo ver dat hij een stoel door het raam gooit, die bovenop Gele Z belandt.

Daar ligt hij, doodstil en met bloed op zijn gezicht, op het schoolplein, de stoel naast hem. De jongens rennen de school uit, alle drie een andere kant op.

3.

Kal stopt pas met hollen als hij thuis is. De zware voordeur dreunt achter hem dicht. Hij gaat op de brede trap in de hal zitten om op adem te komen. Een enorme klok voor zijn neus geeft aan dat het half zeven is, zijn ouders zijn vast al thuis.

Gele Z lag bloedend op de grond – door mij. Het besef gaat als een rilling door hem heen. Kal wil er niet aan denken, maar doet het steeds. Hij kijkt naar het dikke tapijt op de vloer en dan naar de grote plant naast de klok. Hij woont in een soort kasteel, met hoge gangen en dure schilderijen aan de muur. Echt gezellig is het hier niet, ook niet boven, op zijn kamer. Voordeel van zijn kamer is wel dat Gerrie daar woont, zijn goudvis. Kal kan uren rustig naast Gerrie zitten zonder dat er nog iets anders hoeft. Dat heeft hij verder nergens. Gerrie kan naar hem kijken met een blik van... begrip. Zijn ouders kijken meestal met een blik van... Schiet nou eens op.

‘Kal! Kind! Wat zit je hier te zitten?’ Zijn moeder staat opeens naast hem, door dat stomme tapijt hoorde hij haar niet aankomen.

‘Wat ben je laat,’ gaat ze door. ‘Het eten staat al klaar.’

Sla natuurlijk. Ze eten altijd sla, omdat zijn moeder gezond wil zijn. Maar ’s avonds trekt iedereen de snacks tevoorschijn. Zijn ouders eten chips als ze denken dat Kal slaapt. Kal heeft een geheime voorraad chocoladerepen.

‘Kom je nog?’ Zijn moeder torent boven hem uit. Groot en rond is ze, met een harde stem. Ze knuffelt hem ook hard en ze praat hard. Soms zegt ze lieve dingen, maar ze luistert nooit. Kal zou dat af en toe wel willen, dat ze naar hem luistert, dat ze advies geeft misschien zelfs. Maar dat zeggen jongens van vijftien niet.

Misschien is het toch slimmer als ik beken.

Hij kan beter bekennen dan dat de rector straks belt om te zeggen dat ze van school worden geschopt. Of preciezer nog: dat hij, Kal van school wordt geschopt. Want hij heeft met de stoel gegoooid. Hij moet bekennen, dat is veel slimmer dan hier zitten en bang zijn.

Zijn moeders telefoon gaat. Meteen staan alle haren op zijn lijf rechtovereind.

‘Millie!’ roept ze in de telefoon alsof Millie stokdoof is. Millie werkt voor haar, dit wordt een werkgesprek. Ze loopt weg.

Kal vlucht snel de enorme keuken in, waar een lange houten tafel staat met aan het einde een bak sla. Daarachter zit zijn vader met zijn neus in zijn telefoon.

Er ligt gesneden stokbrood op tafel. Kal pakt snel een stukje voor zijn vader het ziet.

‘Hoi pa,’ zegt hij dan. Zijn vader knikt even zonder op te kijken. Kal ontspant, alles is zoals het altijd is. Ik moet niet aan dat bloed op het schoolplein denken, niet aan die koffie die op het schoolplein lag. Niet aan schuld. Ze worden vast van school getrap. Of er was laatst ook nog een verhaal over een streng kamp voor ‘moeilijke jongens’. Iets nieuws, een experiment. Rector Van Dille vertelde erover op een schoolbijeenkomst. ‘Deze school gaat eraan

meedoen, dus pas maar op,' zei hij er dreigend bij. Toen keek hij naar hun groepje, wisten Skyler en Jasper na afloop zeker, ze keken er trots bij.

Misschien valt het mee als ze al dat bloed hebben weggeveegd. *Hadden ze een ambulance moeten bellen?* Al die gedachten blijven maar door Kals hoofd spoken. Hij kijkt naar zijn hand, maar die trilt tot zijn verbazing niet. Het zit allemaal binnen in hem, die angst.

Daar is zijn moeder alweer. Ze doet wat sla op ieder bord, ze geeft iedereen precies twee stukjes stokbrood. Kal wolft het zo snel mogelijk naar binnen. Hij gaat eten van stress. Hij gaat eigenlijk overal van eten. Zijn vader zegt alleen: 'Je zit weer eens te schrokken, daar word je misselijk van.' En Kal is inderdaad misselijk, maar niet van het eten. 'Ik...' begint hij na het laatste hapje sla eindelijk zijn bekentenis, maar zijn stem slaat over. Dan gaat zijn moeders telefoon. 'Rector Van Dille!' zegt ze verbaasd.

4.

'Hij ondergaat op dit moment een kritieke operatie,' heeft rector Van Dille net gezegd. Niemand in dit veel te kleine, hete hok zei iets terug. Het enige wat beweegt, is een hysterische bromvlieg die door het kamertje van de rector vliegt. Hij knalt tegen het raam op, is even stil, herpakt zich, vliegt weer keihard tegen het raam. Er staat één kiertje open, maar dat snapt die vlieg niet. Pok, gaat-ie weer. Geen wonder dat die vlieg hier ook bij de rector zit; dat beest is écht hardleers. Kal wrijft voor de vijfde keer over zijn gezicht; hij heeft een zweetsnor. Hij voelt zich net als die vlieg, gevangen tussen hoop en vrees.

'Ernstig,' zegt rector Van Dille. 'We hopen dat er zo wordt gebeld.'

Van Dille is net zo groot als Kal, maar drie keer zo mager en hij draagt altijd een driedelig pak. Daar heeft hij nu vast spijt van, want het zweet staat ook op zijn gezicht. Buiten is het koud, maar binnen is het bloedheet omdat er zo veel mensen in dit hok opeengepakt zitten. Skyler, Jasper, Kal, hun ouders, en nog iemand van een of ander opvoedkundig bureau. Het gaat natuurlijk over dat kamp voor 'moeilijke jongeren' en nu valt het gesprek ook nog samen met de operatie van Gele Z.

Van Dille heeft net verteld dat ze niet van school hoeven, maar

wel naar kamp moeten. Verplicht. Het blijkt in de Ardennen te zijn. En dan gaan ze een grot in. Of zo. Kal ziet het nog niet helemaal voor zich.

Hij ruikt al die ouders om zich heen, ze ruiken naar scheerschuim en dure parfum. En naar angstzweet, of is hij dat zelf?

‘Meneer Zaalmeijer heeft glas in zijn gezicht en in zijn arm,’ zegt de rector. ‘Het is de vraag of hij die arm ooit nog helemaal zal kunnen gebruiken. Bovendien heeft de stoel zijn been geraakt, waardoor er nu een breuklijn in zijn kuitbeen zit.’

De bromvlieg landt even op het bureau, vliegt dan weer verder. Kal is moe en onrustig. Hij heeft de hele nacht naar zijn plafond liggen staren. Probeerde niet na te denken, at al zijn chocoladerepen op.

‘Ik wil u ook graag welkom heten,’ zegt nu de mevrouw van het opvoedkundig bureau. ‘Dit is natuurlijk een ernstige situatie, en we weten dat u als ouders niet altijd op de hoogte bent van hoe uw kinderen zich gedragen buiten uw... blikveld.’

‘Nee nee,’ zeggen alle ouders.

‘We bidden natuurlijk voor meneer Zaalmeijer,’ zegt de mevrouw. ‘Maar ik wil het nu met u over het kamp hebben. Er wordt daar op de jongeren gelet en ze worden ter plekke gecorrigeerd – niet dat u niet corrigeert natuurlijk.’ Ze kijkt glimlachend om zich heen.

Kal heeft het gevoel dat zijn hoofd in brand staat. Hij denkt alsmaar aan Gele Z en aan een breuklijn. Wat zou een breuklijn eigenlijk zijn? Een landkaart heeft een breuklijn, zoals in Amerika, hoe heet dat ding ook alweer, o ja, de San Andreasbreuklijn.

‘Kal!’ Zijn moeder geeft hem een zet. Blijkbaar is er een vraag gesteld.

‘Ja,’ hoort hij Skyler zeggen, ‘dat vinden we allemaal heel erg.’ Skyler heeft zijn netste stem opgezet. ‘We zweepten elkaar op, denk ik. Het ging allemaal zo snel.’

Daar krijgt Kal opeens een warm gevoel van in zijn buik. Samen! Ze deden het samen, zegt Skyler. Ze zeggen niet: ‘Kal heeft met die stoel gegoooid.’ Zie je wel. Ze zijn vrienden.

Hij kijkt naar de vlieg, waar het ook al bijna beter mee gaat. Het beestje zit in de buurt van de kier van het raam. Opeens denkt Kal: als die vlieg ontsnapt, komt het met ons ook wel goed.

De vlieg schrikt ergens van en begint weer de verkeerde kant op te vliegen. Hij landt op de vader van Jasper, die stiekem naar zijn telefoon zat te kijken, maar zichzelf nu opeens een enorme pets op zijn wang geeft. De vader van Jasper heeft nog veel meer spieren dan Jasper. Dan mep je jezelf natuurlijk ook hard.

De vlieg ontsnapt.

‘Kal!’ sist zijn moeder weer.

‘Ja,’ knikt Kal snel. Geen idee wat er gezegd wordt. Hij voelt de hand van zijn moeder op zijn arm. Ze knijpt hem. Hard.

‘Deze jongens,’ zegt de vrouw van het bureau ondertussen, ‘maken per dag enorme bergen testosteron aan. Als het bier was, als ze het zouden drinken, zouden ze voortdurend ladderzat zijn.’

Kal vangt per ongeluk de blik van Skyler naast hem en opeens moet hij heel erg giechelen. Van angst, dat bestaat blijkbaar. Omdat het zo veel is. En zo warm is. En hij zo weinig geslapen heeft.

‘Hik,’ mompelt Jasper ook nog. Nu proesten Skyler en Kal het uit.

‘Aha,’ zegt de rector ongemakkelijk.

De vlieg begint aan een nieuwe zelfmoordpoging en scheurt rakelings langs het hoofd van de rector om vervolgens tegen het raam knallen. Hij valt op de grond. Kal houdt op met lachen. Jasper en Skyler stoppen niet.

‘Aangezien duidelijk is dat deze jongens hiervoor in aanmerking komen,’ Kal kan aan de vrouw horen dat ze geïrriteerd raakt, ‘verwacht ik uw begrip voor het feit dat ze maandag al zullen vertrekken.’

‘Maandag?’ De moeder van Skyler veert op. ‘Maar het is nu vrijdag! Hoe moeten we ons dan voorbereiden?’

‘U hebt het hele weekend om eventueel een geschikte outdoorjas en andere spullen te kopen,’ zegt rector Van Dille. ‘Maar misschien heeft uw kind dergelijke zaken al.’

Meteen beginnen de ouders onderling te overleggen. ‘Je hebt nog wel die ene wintersportjas, maar die is van vorig jaar. Dat zet wel druk op mijn agenda zeg, ik zou gaan golfen met Gerard, hoe moet dat allemaal in dit weekend. En hoe zit dat met geschikte schoenen?’

‘Denk eraan,’ zegt de mevrouw met enige stemverheffing. ‘Het is het kamp, of van school.’

Dat werkt, want iedereen wordt weer stil. Een grottenkamp, denkt Kal, hij heeft nog nooit de neiging gehad om onder de grond te gaan zitten. Meer iets wat je doet als je dood bent. Hij kijkt of hij de vlieg nog ergens ziet, maar die heeft vast een hersenschudding. Of hij heeft zichzelf doodgevlagen, kan ook.

‘Een kans,’ zegt de mevrouw ondertussen. ‘Iets goeds binnen

slechte omstandigheden. Zo moet je het zien. Maar,’ ze kijkt streng, ‘faal tijdens dit kamp en jullie gaan alsnog van school, mét een taakstraf.’

De telefoon van rector Van Dille gaat, de mevrouw valt stil. ‘Jaja,’ zegt hij en daarna zegt hij: ‘Dank u wel.’ Iedereen is nog stiller dan eerst. Als die vlieg er nog was, zou hij nu als een straaljager klinken. Er klinkt helemaal geen straaljager.

‘Meneer Zaalmeijer,’ rector Van Dille schraapt zijn keel. ‘Heeft de operatie goed doorstaan.’

Het is alsof iedereen tegelijk uitademt.

‘En verder,’ vervolgt de rector snel nu hij alle aandacht heeft. ‘Staan wij als school achter dit kamp. Maar dan moeten de jongens het met goed gevolg doorstaan. Vragen?’

PASSIONATE
BULKBOEK

WWW.JONGEJURY.NL

Instagram icon **f**/jongejury